

Pašič-Pribečičeva strašila.

Pašič-Pribečičevi ljudje, ki se bojijo nove vlade radi odgovornosti za svojo korupcijo in razne protipostavosti, se začeli na veliko strašiti in begati svet z nevarnostmi, ki naj bi nastale vsled vladne spremembe. Tudi to je njihova stara navada, ki so se je vedno posluževali, če so bili v zadregi in se je poslužujejo sedaj še tembolj, ko so tako nepričakovano zleteli iz vlade. Sedaj strašijo z boljševisko nevarnostjo in z velikimi zahtevami, ki naj bi jih stavili hrvatski poslanci kot pogoj in ceno za podpiranje vlade. Prvo je prozorna in že preveč izrabljena izmišljotina, drugo se pa na prvi pogled vidi kot navadno hujškanje in nizkotna laž Pašičevih radikalov, ki so od svoje strani že vse mogoče ponujali hrvatskim narodnim zastopnikom za podpiranje svoje vlade. Pašič in Pribečič obdelujeta zlasti Srbe, da bi jim vrnila skrb in strah za državo, ko ona dva enkrat nista več na vladi. Ta strašila pa kažejo prav malo uspehov in krog Pašič-Pribečičevih pristašev pri tem ni večji, ampak vedno manjši.

Pašič napoveduje veliko zborovanje, na katerem hoče »brani državo« pred »protidržavnimi elementi.« S tem zborovanjem pa ne namerava napraviti samo agitacije za svojo stranko, ampak nastopiti hoče proti skupini svojih poslancev, ki se vedno bolj odtegujejo njegovemu vplivu.

Radikali pred razkolom.

Pašičevi politiki že dolgo časa previdno, a vstrajno nasprotujejo skušinski predsednik Ljuba Jovanovič, ki po svoji osebnosti in večji naobrazenosti dobro vidi potrebo sporazuma in pogubne posledice Pašič-Pribečičeve nasilne politike. Jovanovičeva struja dobiva vedno več tal in v najkrajšem času se pričakuje, da se izoblikujeta tisti dve skupini, ki se kažejo že dolgo časa v radikalni stranki. Prej ali slej bo Pašičeva skupina potisnjena v ozadje in to predvsem radi tega, ker jo tvorijo ljudje, ki so v dobi zakonitosti in poštenja popolnoma nemogoči na važnih mestih. Ti ljudje poskušajo sedaj najrazličnejše. Da bi oslabili vladin nastop proti korupciji, so na hitro sami sestavili in predložili zakon o pobijanju korupcije. S tem so se hoteli oprati pred ljudstvom, pa jim je spodletelo, ker jih je vlada prehitela in bo zakon proti korupciji sama predložila parlamentu kot prvo točko dnevnega reda.

Radikalni stranki predpisuje usoda isto pot, po kateri so šli in so se razšli demokrati. V kratkem času se bodo poštena radikali pridružili in približali skupinam, ki so si vzele za nalogo izvesti sporazum in rešiti državo pred nesrečo nasilja in korupcije. Opozicija, to bodo ožji Pašičevi in Pribečičevi pristaši, ki bodo tej nalogi in smeri naproti, ostane pa našim poznim potomcem v najslabšem spominu.

Prekmurski Slovenci ob 10 letnici smrti kanonika dr. Ivanoczyja.

Dne 29. avgusta bo preteklo deset let, odkar je umrl tišinski g. župnik, kanonik dr. Ivanoczy. Hvaležni prekmurski Slovenci so porabili prvo desetletnico njegove smrti, da proslavijo njegov spomin ter si zopet zapišejo v duha in v srce njegove velike ideje, za katere je delal in trpel.

Dr. Ivanoczy je odklonil vse, kar mu je nudil drug — madžarski — narod kot možu velike izobrazbe, energične

vojke in neomadeževanega duhovniškega življenja. Ni hotel živeti in ostati v tujini, da bi tamkaj užival čast in premoženje. Vse obljube je odklonil, šel med svoje ljube prekmurske Slovence, da jim pokloni vse moči svojega duha in telesa in vso ljubezen svojega plemenitega srca. Po vzoru velikega slovenskega škofa Slomškega je dr. Ivanoczy širil med svojim ljudstvom izobrazbo, predvsem versko izobrazbo, pa tudi vsestransko splošno izobrazbo. Koliko važnost je ta veliki prekmurski voditelj polagal na izobraževanje naroda, dokazujejo njegove besede, ki jih je zapisal v tišinsko župnijsko kroniko: »Ljudstvo se pokvari, ako ne bo imelo knjige in poštenega čtenja (branja).« V tem smislu je delal sam, v tem smislu je bodril druge mlade duhovnike, v tem smislu je najširše vplival na mladino.

In prekmursko ljudstvo mu je zato preteklo nedeljo (17. avgusta) skazalo svojo globoko hvaležnost. Ljudske množice so od raznih krajev prišle v procesijah. Preko 5000 slovenskih mož in žen, zlasti pa mladine, se je zbralo na hribu sv. Benedikta, kjer je tekla zibelka t. dr. Ivanoczyja in kjer je tudi njegov grob. Med udeleženci je tudi bilo več sto Slovencev evangelijske vere, ki so pokazali, kako častijo moža, ki je bil katoliški duhovnik, pa je delal za pravice vseh Slovencev v Prekmurju.

Ob 10. uri je pred cerkvijo imel slavnostno pridigo g. Baša, župnik v Bogojini. Sv. mašo, med katero je pel beltinsko-črenšovski pevski zbor pod spretnim vodstvom g. učitelja Spragerja, je služil narodni poslanec dr. Josip Hohnjec. Po sv. maši je bil spreved h grobu Ivanoczyja, ob katerem je imel priščen govor narodni poslanec Josip Klekl, ki je bil večletni Ivanoczyjev kaplan in vnet učenec. Na grob svojega duševnega očeta so razne prekmurske mladinske organizacije in društva po svojih zastopnikih in zastopnicah, ki so imeli lepe nagovore, položile sveže vence.

Po končanem cerkvenem opravilu je bila akademija v proslavo velikega prekmurskega buditelja in voditelja. Poslanec dr. Hohnjec je govoril v imenu Slov. ljudske stranke in tako v imenu celokupnega slovenskega ljudstva, kojega zastopnica je SLS. Povdarjal je velike zasluge, ki si jih je pridobil dr. Ivanoczy za prekmursko slovensko ljudstvo in preko njega za celokupen slovenski narod. Svojo narodno ljubezen in delavnost je vedno znova netil in podžigal ob svežem ognju svoje vere in verske vneme. Kakor za vero in njeno razširjenje je gorel za pravo izobrazbo in njeno širjenje med narodom. Bil je v tem oziru podoben buditelju in prosvetitelju štajerskih Slovencev, škofu Slomšku, kojemu je bil podoben ne samo po stanu in mišljenju, marveč tudi po delavnosti, poštrevnosti, žilavosti in vstrajnosti, zlasti še tudi po trpljenju. Kakor so Slomškega preganjali zagrizeni nemški nacionalci in nemškutarji, tako so Ivanoczyja preganjali nestrpni Madžari in madžaroni. Mož kakor Ivanoczy, ki je živel in deloval v duhu slovenske vzajemnosti ter pripravljaj pot ujedinjenju vseh Slovencev, zasluži, da se ga spominja, da ga časti ter posnema ves slovenski narod.

Govorila sta tudi g. okrajni glavar dr. Lipovšek, ki je povdaril pomen tega slavlja za utrditev narodne in državne ideje, in domači g. župnik Faflik, ki je pozval ljudsko množico, naj prispeva darove ter nabira prispevke, da se v velikemu prekmurskemu boritelju in voditelju postavi dostojen nagrobni spomenik. Nato so prekmurski Orli in Orlice z veliko spretnostjo in točnostjo proizvajali precejšnjo vrsto prostih vaj. Ljudstvo je z velikim zadovoljstvom gledalo to proizvajanje ter ga je nagradilo s toplim odobravanjem. Veselje nad lepimi uspehi mladinske organiza-

cije, ki dela v duhu t. Ivanoczyja, je bilo splošno. Dokler bo Ivanoczyjev duh živel med prekmurskim ljudstvom in zlasti med mladino, se ni treba bati za bodočnost tega ljudstva. Slavje pri Sv. Benediktu je zopet pokazalo tisto pot, katero je prekmurskim Slovincem začrtal njegov duševni oče Ivanoczy in ki vodi do cilja in do zmage.

Shodi Marijinih družb.

Ker so mladinski dnevi posvečeni v prvi vrsti prerodenju notranjosti in mišljenja, t. j. duše, naše slovenske mladine in je naša mladina ravno v teh dneh v Mariboru tako sijajno pokazala svojo žarno ljubezen za obstoj slovenskega naroda, da se je odločila posvetiti svoje duševne in telesne moči svoji ljubi slovenski domovini, je to v duhu Marijinih družb. Narod, ki izide iz te generacije, naj bo pristno slovenski, t. j., naj ljubi nad vse slovenski jezik, naj bo trezen, pravno čist, globoko veren, kot skale naših planin neomahljiv, jedneno značajan, steber države. Zato hoče posvetiti cvetne dneve svoje mladosti Bogu. Mladeniško življenje naj preveva veren duh, proseč milosti in pomoči iz nebes. Vzor mladine bo nebeška Mati. Okrog nje se bo zbiral cvet slovenskega naroda, njo hoče častiti z lepim življenjem, da bo mladina pomoč starejšim, njih opora v težkih časovnih razmerah, njih veselje in njih ponos.

Ker je vsa Slovenija v mladinskih dneh v Mariboru in na marijanskem kongresu v Ljubljani zazarela v ognjenih žarkih vzhajajočega novega življenja Slovencev, naj za letos nadaljni tabori Marijinih družb za lavantinsko škofijo izostanejo, razven teh, kateri so že več mesecev določeni in sicer:

dne 24. avgusta pri Sv. Andrežu v Halozah za dekanijo Zavrče;

dne 31. avgusta v Venčesu, ustanova Marijine družbe in blagoslovljenje novih zvonov;

dne 14. septembra za dekanije Hoče, Ptuj, Slovenska Bistrica na Ptujski gori s sledečim sporedom: 1. Dne 13. septembra zvečer pridiga, litanije, spovedovanje, rimska procesija, 2. dne 14. septembra ob 6. uri pridiga, skupno sv. obhajilo; 3. ob 10. uri slovesno sv. opravilo s pridigo po poznem opravilu; 4. deklški tabor; 5. popoldne sklepna pridiga, pete litanije, Te Deum;

dne 21. septembra na Stari sv. Gori nad Podsredo za dekanijo Kozje;

dne 28. septembra pri Sv. Križu nad Dravogradom za dekanijo Mežiška dolina, oziroma za Koroško in za dekanije Dravograd, Vuzenica in Marenberg.

Ker se bo v začetku meseca septembra vršil marijanski kongres v Ljubljani in je pri istem zaposlen tudi škofjski nadzornik Marijinih družb, za letos za dekanijo Maribor levi dravski breg na 8. sept. določeni tabor Marijinih družb odpade.

Zgodovinsko pomembni mladinski dnevi in marijanski kongres naj vsadijo svežega cvetja na grede Slovence, ki naj požene globoke korenine v vsako obnovo naše slovenske mladine. Iz te naj priklje nov rod, nova pristna slovenska inteligenca, prežeta versko-nravno slovenskega duha, kajti samo versko-nravna, vzgledna inteligenca, izhajajoča iz slovenskih tal, bo prava narodna inteligenca, kakršno je v svojem jedru slovensko ljudstvo. Nevarna inteligenca je Slovincem tuja, kakor je njen nazor, presajen iz tujine, Slovincem tuj.

Hitreje nego je upal, se mu je nakana posrečila. Nevedoč kaj namerava zvit nasprotnik, ga neumna žival ni posebno ovirala.

Toda ko je končno Kršak opazil, da ga namerava belokožec napasti od strani, kjer mu s svojimi pestmi in zobovjem ne bo mogel več blizu, se je vrغل s tako silo na hrbet, da je Trzanu skoraj sape zmanjkalo in da ni mogel druga ko trdno se oklopiti Kršaka in paziti, da se mu ne izmuzne.

Pa vkljub temu mu je zopet in vedno iznova ušel iz rok in vedno iznova je moral grabiti za njim.

Pri tem neprestanem ruvanju in valjanju in lovljenju je slučajno zašla njegova roka Kršaku pod pazduho ter se je z dlanjo in pestjo oklenila njegovega tilnika. Ta prijem je v moderni rokoborbi znan pod imenom »pol-Nelson«. Če si nasprotnika tako prijel, mu izlaska prelomiš tilnik, brani pa se ne more.

Tudi mladi Clayton je v hipu spoznal vrednost takega prijema. Da ga še okrepi, je spravil Kršaku tudi levico pod pazduho in za tilnik, sklenil prste obeh rok — in trenutek pozneje je Kršaku pokala hrbtenica pod »popolnim Nelsonom«.

Borca se nista več genila.

Molče sta ležala na tleh, Trzan Kršaku na hrbtu, z rokama tesno sklenjenimi v strahoviti prijem, Kršak pod njim, težko sopeč in hropeč. Niže in niže mu je ležala glava na prsi pod strašnim pritiskom Trzanovih sklenjenih rok.

Mladi Clayton je vedel, kaj se bo zgodilo. Še pritisk — in Kršakova hrbtenica se bo prelomila.

In on, mladi, slabotni belokožec bo zmagovalec, bo največji junak rodu Kršakovega, nepremagljiv borec vse džungle —.

Toda prav kakor je malo prej razum pokazal Claytonu način, kako bo premagal nasprotnika, tako mu je tudi sedaj povedal, da ni prav, če ubije Kršaka.

Zakaj bi ga naj ubil —?

Res da je bil Kršak njegov sovražnik, stregel mu je po življenju še od zgodnje mladosti.

Toda — ali bo on, Trzan, za vedno ostal v Kršakovem rodu —? Ali ni »človek«, Kršak in njegova čreda pa so »živali« —?

Čutil je, da leži prepad med njim in med njegovimi nekdanjimi tovariši. In čutil je tudi, da dolgo ne more več ostati med njimi.

Bral je knjige, ki so jih spisal ljudje in ki je k njim spadal tudi on sam. In knjige so mu odprle pogled v čisto nov svet, v novo življenje —.

Kake čudne sanje je sanjala njegova živahna, plodovita domišljija o življenju ljudi daleč tam za morjem —. In sam ni vedel, kako je prišlo, pa delal je načrte in naklepe, kako bi prišel med ljudi. Srečal je črnce. Ti so bili ljudje. Gotovo —. Pa niso bili ljudje, njemu enaki. »Črnci« so bili.

Nevede in nehoti se mu je v srce prikradlo hrepenenje po njemu enakih bitjih.

Začutil je domotožje —.

Čemu bi se torej še nadalje mudil med živalmi —? Niso ga razumele. Zivele so svoje življenje, on pa je že zdavnaj skušal živeti življenje ljudi —.

Našel bo sredstva in pota, da pride med ljudi.

In tedaj mu tudi Kršak ne bo mogel več škodovati —.

Čemu bi mu torej vzal življenje? Postava džungle zapoveduje, da ne ubijaj brez potrebe.

Ne bo ubil Kršaka —.

Pa še eden vzrok je imel, da ga bo pustil živeti.

Če ga ubije, kdo bo za njim poglavar —?

Po postavah in navadah džungle bodo njega izvolili za kralja in poglavarja. Če ubije Kršaka, bo on najmočnejši, bo nepremagljiv borec, velik junak —.

Glavar pa noče biti —. Druge načrte je imel.

Torej jim je moral pustiti Kršaka. —

Zarečal mu je glas, ki je v Kršakovem rodu pomnil, da se naj nasprotnik vda.

Kršak ni odgovoril.

Huje so pritiskale Trzanove mogočne mišice, Kršak je kričnil in nato žalostno zastokal. Vdal se je.

Tedaj so se Trzanovi prsti razklenili, izpustil je nasprotnika iz strahovitega objema, onemogel se je zgrudil poglavar rodu goril po tleh.

Z napetim pričakovanjem je sledila vsa čreda strašni borbi in z nemim začudenjem so gledali ne-navadni izid.

Prepričani so bili, da bo belokožec Kršaka ubil in nato po postavah džungle zahteval zase poglavarstvo čast.

Mesto tega pa je v zadnjem trenutku izpustil že skoraj premaganega nasprotnika živega iz rok —.

Globoko v njihovo živalsko pamet se je vtisnila zavest, da je belokoži tujec nekaj posebnega, da pa je obenem tudi nepremagljiv borec in velik junak.

V plahem strahu so gledali na silnega belokožega junaka.

Tako je stopil Trzan prvi korak po poti, ki si jo je izbral, — po poti do njemu enakih bitij.

(Dalje prihodnjic).